

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Návrh zákona o výkonu zajištění majetku a věcí v trestním řízení a o změně některých zákonů - důvodová zpráva

Tento zákon stanoví postup při výkonu rozhodnutí vydaného v trestním řízení o zajištění majetku nebo jeho části a věci vydané nebo odňaté v trestním řízení; nevztahuje se na výkon rozhodnutí o zajištění majetku, jeho části nebo věci, nacházejících se v cizině.

Obecná část

Zajištění majetku jako procesní institut směřující k realizaci trestu propadnutí majetku nebo k dosažení náhrady škody poškozenému, není v našem trestním řízení nijak novým, byť od přijetí dosud platného trestního zákona v roce 1961 se poměrně výrazně měnil názor zákonodárce nejen na důvody ukládání trestu propadnutí majetku, ale i na způsob výkonu rozhodnutí o jeho zajištění, které zpravidla uložení tohoto druhu trestu předchází. Zejména v souvislosti s mezinárodním tlakem proti organizovanému zločinu a jeho nejčastějším projevům, jako je praní špinavých peněz, obchod s lidmi nebo drogová kriminalita se v mezinárodních smluvních dokumentech stále častěji objevují požadavky na účinné odčerpání výnosů z této trestné činnosti. Pro jednotlivé smluvní státy z nich vyplývají požadavky, aby ve vnitrostátním zákonodárství zakotvily takové instituty, které jednak umožní zajistit v rámci výkonu trestní jurisdikce účinný majetkový postih, jednak vytvoří předpoklady pro účinnou mezinárodní spolupráci. Součástí těchto vnitrostátních legislativních úprav má být i fungující mechanismus zajištění (nebo jak se někdy v mezinárodních dokumentech uvádí „zmrazení“) majetku nacházejícího se na území příslušného státu.

Platný trestní řád zná v současné době 3 důvody pro rozhodnutí o zajištění majetku nebo jeho části:

- a) zajištění nároku poškozeného,
- b) zajištění majetku v souvislosti s ukládáním trestu propadnutí majetku,
- c) zajištění majetku v rámci mezinárodní právní pomoci v trestních věcech.

I když shora uvedené instituty sledují různé cíle, jejich obsah je shodný - rozhodnutím zajistit - zmrazit celý majetek obviněného nebo jeho část a předejít tak jeho zničení, poškození, zmenšení nebo zcizení. Přesto zákon obsah těchto institutů formuluje odlišně; nejedná se ovšem o hluboký záměr zákonodárce, ale spíše o jeho nedůslednost. Co je naopak obsahu těchto institutů společné, je rámcovost a obecnost právní úpravy postupu při výkonu rozhodnutí o zajištění majetku a neexistence subjektu stojícího mimo okruh orgánů trestního řízení, který by kvalifikovaně prováděl správu zajištěného majetku.

Nejpracovanější je v současné době právní úprava obsahu zajištění nároku poškozeného. Důsledky rozhodnutí o zajištění majetku nebo jeho části jsou v § 47 trestního řádu popsány takto:

- dotčené části zajištěného majetku se popíše a obviněnému se zakáže s nimi nakládat,
- movité věci se zpravidla uloží do úschovy soudu,
- týká-li se rozhodnutí nemovitosti, jeho opis se doručí příslušnému katastrálnímu úřadu,
- u pohledávek se přikáže dlužníkovi, aby předmět plnění složil do úschovy soudu.

Naproti tomu rozhodnutí podle § 347 trestního řádu, které má umožnit výkon již uloženého nebo očekávaného trestu propadnutí majetku, má pokud jde o obsah institutu zajištění tyto důsledky:

- po dobu zajištění jsou neúčinné veškeré právní úkony obviněného, které se týkají zajištěného majetku, vyjímaje úkony směřující k odvrácení bezprostředně hrozící škody,
- kdo má u sebe věci, na které zajištění dopadá, je povinen to oznámit soudu nebo státnímu zástupci.

Na uvedené ustanovení navazuje § 349a, který byl do trestního řádu zařazen novelou, provedenou zákonem č. [265/2001](#) Sb., s účinností od 1.1.2002. Podle něj soud (státní zástupce):

- vyrozumí o zajištění toho, kdo eviduje vlastníky nebo držitele věci, na níž se zajištění vztahuje,
- vyrozumí okresní úřad v jehož obvodu odsouzený má nebo měl poslední bydliště, a vyzve je, aby mu neprodleně oznámily, pokud zjistí, že se s věcmi nakládá tak, že hrozí zmaření nebo ztížení výkonu trestu propadnutí majetku,
- jde-li o peněžní prostředky na účtu nebo o cenné papíry, rozhodne o jejich zajištění podle § 79a až 79c,
- pokud hrozí nebezpečí, že se zajištěnou věcí nebo jejich souborem bude nakládáno tak, že bude zmařeno nebo ztíženo výkon trestu propadnutí majetku, soud, resp. státní zástupce vyzve k jejich vydání nebo přikáže jejich odnětí.

V rámci mezinárodní spolupráce v trestních věcech přichází v úvahu buď rozhodnutí o tzv. předběžném zajištění majetku k žádosti cizího státu (§ 384 odst. 2 tr. řádu) nebo o uznání a výkonu výroku cizozemského soudu o propadnutí majetku nebo o jeho předběžném zajištění. Obsah zajištění zákon v obou případech výslovně neupravuje (omezuje se na rámcovou úpravu postupu předcházejícího vydání takového rozhodnutí odkazem na analogické užití pravidel o řízení o zabránění věci). Lze předpokládat, že soud při výkonu takového rozhodnutí bude postupovat analogicky podle ustanovení o zajištění majetku pro účely vnitrostátního řízení (§ 347 a násl. tr. řádu).

Z uvedeného stručného přehledu je zřejmé, že jen u zajištění nároku poškozeného zákon obviněnému výslovně ukládá povinnost zdržet se jakéhokoliv nakládání se zajištěným majetkem (u zajištění majetku v souvislosti s jeho propadnutím se omezuje jen na neúčinnost právních úkonů obviněného). Zatímco u zajištění nároku poškozeného zákon předpokládá, že movité věci se fakticky předají do úschovy soudu, u druhého typu zajištění to předpokládá pouze výjimečně, za přistoupení dalších podmínek. Přitom si lze představit úpravu zcela odlišnou - zajištění nároku poškozeného totiž postihuje majetek nebo tu jeho část obviněného, aniž by zde musela být nějaká souvislost mezi původem zajištěného majetku a trestnou činností. Lze tedy zajišťovat i zcela legálně nabytý majetek. Je zřejmé, že soud, resp. státní zástupce přikročí v první řadě k zajištění těch částí majetku, kterými lze jednoduše nárok poškozeného uspokojit (peněžní hotovost, peníze na účtu v bance, cenné papíry,

nemovitosti) a jen zcela výjimečně budou předmětem zajištění movité věci. Pokud jde o první uvedené majetkové hodnoty, i když to zákon výslovně neřeší, patrně v těchto případech bude soud a státní zástupce postupovat analogicky podle § 349a odst. 2 tr. řádu.

Zcela nedostatečná je ovšem právní úprava správy věcí, na které se zajištění vztahuje. Zatímco právní úprava týkající se zajištění peněz (na hotovosti i na účtu v bance) nebo cenných papírů vcelku vyhovuje, jinak je to u věcí movitých a nemovitých. Jde-li o nemovitosti, zákon sice ukládá soudu povinnost vyrozumět o zajištění příslušný katastrální úřad, avšak chybí odpovídající návaznost v katastrálním zákonu. Katastrální úřad ani poté, co byl vyrozuměn o zajištění, nemá výslovnou povinnost toto oznámení evidovat tak, aby je mohl vzít v úvahu v případném dalším řízení o povolení vkladu do katastru nemovitostí a chybí i výslovná povinnost odmítnout provedení vkladu z právního úkonu týkajícího se takové nemovitosti (tu je třeba dovozovat z obecných ustanovení o neplatnosti právních úkonů). Pokud jde o věci movité, vedle úpravy obsažené v trestním řádu neexistuje žádná další právní norma, která by postup při převzetí a správě zajištěných movitých věcí upravovala. Plně zde proto platí princip zakotvený v § 315 odst. 1 tr. řádu, že rozhodnutí vykonává ten orgán, který rozhodnutí učinil. Je však jasné, že správa zajištěných věcí nepatří k základním úkolům žádného orgánu trestního řízení a navíc podle povahy zajištěné věci se může jednat o činnost vyžadující zvláštní odborné znalosti. Do přijetí zákona č. [219/2000](#) Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, správu zajištěných movitých věcí jako tzv. „prozatímní správu“ vykonávaly okresní úřady. Přijetí zmíněné zákonné právní úpravy provázela teze, že stát zajišťuje prostřednictvím těchto orgánů pouze správu a nakládání s majetkem, který je ve vlastnictví státu, nikoliv např. správu majetku, který stát zajistil a který s určitou mírou pravděpodobnosti se v průběhu dalšího řízení majetkem státu může stát. Jako organizačně a finančně neschůdné zároveň nebyly akceptovány návrhy, aby byly vytvořeny nové zvláštní instituce nebo subjekty, které by (třeba i na komerční bázi) výlučně zajišťovaly správu zajištěného majetku – např. určitá analogie správců konkurzní podstaty. Praxe ovšem ukazuje, že touto otázkou je třeba se opětovně velmi vážně zabývat, a to ještě před předložením návrhu rekonstrukce trestního práva. Jako nejschůdnější se navrhuje 2 cesty:

1) právní úprava analogická koncepci zákona č. [219/2000](#) Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, kterou by se působnost organizačních složek státu zajišťujících správu a nakládání s majetkem státu rozšířila i na vybraný majetek zajištěný v rámci trestního řízení

Důvody takového řešení jsou již naznačeny shora. Je zřejmé, že výkon rozhodnutí státu v jeho prospěch musí provádět nebo zajišťovat stát. Analogicky, jako platný zákon upravuje příslušnost organizačních složek státu k převzetí majetku, který se např. pravomocným vyslovením trestu propadnutí majetku stal jeho vlastnictvím, by bylo možné jejich působnost vztáhnout i na správu zajištěného majetku. Z pohledu zájmů státu je takové řešení organizačně i ekonomicky nenáročné (síť těchto organizačních složek státu již existuje, plošně pokrývá celé území státu a má potřebné odborné personální vybavení).

2) přímá novelizace zákona č. [120/2001](#) Sb. o soudních exekutorech a exekuční činnosti

Soudní exekutoři se konstitovali jako profesní sdružení, které po odborné stránce je schopné zajišťovat výkon rozhodnutí vydaných zejména v občanském soudním řízení a v řadě případů daleko efektivněji než soud. Přísné podmínky pro výběr exekutorů dávají potřebné předpoklady k tomu, aby se jim svěřila poměrně široká oprávnění, která jimi nebudou zneužita. Pro exekutory by fyzické zajištění movitých věcí a jejich správa nebyly novou agendou, neboť obdobné postupy již uplatňují v rámci výkonu rozhodnutí.

Řešení zmíněného problému nestojí tak, že zvolení jedné ze shora uvedených variant by bez dalšího vylučovalo uplatnění varianty druhé a naopak. Obě varianty se mohou uplatňovat souběžně a lze ponechat na úvaze příslušného orgánu trestního řízení, zda v závislosti na zvláštnostech projednávané věci a obsahu zajištěného majetku výkon zajištění provede sám, nebo zvolí některou z uvedených variant.

Souběžně s návrhem tohoto řešení se předkládá i návrh dílčí novelizace trestního řádu, který sleduje odstranění nedůvodně rozdílných procesních postupů při aplikaci zajišťovacích institutů vztahujících se k majetku a jejich důsledků a současně se navrhuje doplnit trestní řád o institut majetkové záruky nahrazující rozhodnutí o zajištění majetku na úhradu pravděpodobného nároku poškozeného na náhradu škody.

Právní úprava postupu při zjišťování obsahu a rozsahu majetku, na který dopadá výrok o zajištění a úprava jeho správy vybočuje z vlastního předmětu trestního řízení a svým obsahem není ani tak procesní jako spíše organizační normou. Proto se nevolí cesta přímé novelizace trestního řádu, která by beze zbytku zahrнула tuto úpravu do části o vykonávacím řízení, ale navrhuje se (obdobně jako je tomu v případě výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody) přijmout samostatný zákon, který by komplexně upravoval způsob výkonu zmíněného zajišťovacího rozhodnutí.

Návrh zákonné úpravy je v souladu s ústavním pořádkem České republiky. Podle čl.39 Listiny základních práv a svobod jen zákon stanoví, které jednání je trestným činem a jaký trest, jakož i jaké jiné újmy na právech nebo majetku, lze za jeho spáchání uložit. Zajištění majetku je svojí povahou předběžným opatřením, kterým se sleduje vykonatelnost rozhodnutí o uložení trestu propadnutí majetku nebo o povinnosti k náhradě škody v případě, že obviněný bude uznán vinným trestným činem. Uvedené instituty plně odpovídají i mezinárodním smluvním dokumentům, které ukládají povinnost členským státům zajistit zmrazení a konfiskaci výnosů z trestné činnosti, zejména pak z organizovaného zločinu, korupce, obchodu s lidmi a s drogami a stanoví i minimální standardy mezinárodní spolupráce v této oblasti. Z mnohostranných smluv, kterými je Česká republika vázána, je třeba jmenovat především

- Úmluvu proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních podnikatelských transakcích (č. [25/2000](#) Sb.m.s.),
- Úmluvu o praní, vyhledávání, zadržování a konfiskaci výnosů ze zločinu (č. 33/1997 Sb.),
- Úmluvu o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin

(č. [572/1992](#) Sb.),

- Úmluvu OSN proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami (č. 462/1991 Sb.),

- Jednotnou úmluvu o omamných látkách (č. [47/1965](#) Sb.).

V rámci Evropské unie byla rovněž přijata řada společných dokumentů, kterými bude Česká republika v případě vstupu do tohoto společenství vázána. Jedná se zejména o

- Společné opatření o stanovení toho, že zapojení ve zločinecké organizaci je ve členských státech Evropské unie trestným činem (z 21.12.1998),

- Nařízení o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi (z 9.12.1996),

- Společný postup o přiblížení zákonů a praktik členských států Evropské unie v boji proti narkomanii a o prevenci a boji proti nezákonnému obchodování s drogami (ze 17.12.1996),

- Společný postup týkající se boje proti nezákonnému obchodování s lidskými bytostmi a boji proti sexuálnímu zneužívání dětí (z 24.2.1997),

- Úmluvu o ochraně finančních zájmů Evropského společenství (z 26.7.1995),

- Společný postup o korupci v soukromém sektoru (z 22.12.1998),

- Rámcové rozhodnutí o postavení obětí v trestním řízení (z 15.3.2001).

Uvedené právní normy neobsahují konkrétní požadavky na vnitrostátní právní úpravu výkonu rozhodnutí o zajištění majetku nebo věcí, ale od smluvních, resp. členských států vyžadují, aby byly schopny realizovat požadavky na odčerpání výnosů z trestné činnosti a efektivně vykonávat tresty propadnutí majetku. Navrhovaný zákon tedy nepřebírá dílčí konkretizované závazky z těchto mezinárodních dokumentů, ale snaží se zajistit realizaci zmíněného obecně formulovaného požadavku. V tomto směru je v souladu se shora uvedenými předpisy ES i dalšími citovanými mezinárodními úmluvami.

S přijetím a prováděním navrhovaného zákona nejsou spojeny takové nároky na státní rozpočet, které by nemohly být kryty v rámci rozpočtové kapitoly resortu spravedlnosti. Náklady, které představují

a) případnou odměnu za výkon správy zajištěného majetku ve smyslu § 9 odst. 3 písm. b) návrhu tzv. jinou právnickou nebo fyzickou osobou, a

b) odměnu a náhradu nákladů soudního exekutora za výkon správy,

by měly být plně kompenzovány příjmy do státního rozpočtu v podobě ceny propadnutého majetku v trestním řízení. Předpokládá se, že výdaje ze státního rozpočtu na výkon zajištění budou ročně představovat částku cca 2,5 mil. Kč. Příjmy státu v důsledku rozhodnutí o propadnutí majetku v trestním řízení by měly být naopak výrazně vyšší.

Zvláštní část

K § 1

Uvedené ustanoví vymezuje působnost navrhovaného zákona. Základním explicitně vyjádřeným obsahem je úprava zjišťování majetku, na který se vztahuje rozhodnutí o zajištění a jeho správa. Analogicky se taková úprava užije i na výkon rozhodnutí o zajištění věci, pokud se nejedná o věci, jež slouží jako důkaz v trestním řízení a které jsou v úschově toho orgánu, který právě vede řízení.

Navrhovaný zákon se nevztahuje na majetek (jeho část) nebo věc nacházející se v cizině. V těchto případech je třeba postupovat podle mezinárodních smluv umožňujících na základě dožadání buď rozhodnout o zajištění majetku nebo o výkonu rozhodnutí českého soudu o zajištění majetku nebo věci (analogicky viz § 384 odst. 2 a § 384f tr. řádu).

Trestní řád připouští, aby o zajištění majetku rozhodl v závislosti na stadiu řízení jak soud, tak státní zástupce. V zájmu přehlednosti navrhované právní úpravy se v dalších ustanoveních hovoří pouze o soudu a v § 1 se zdůrazňuje, že obdobně postupuje i státní zástupce.

Subsidiárně se při aplikaci tohoto zákona užije trestní řád. To platí především o těch postupech, která předpokládají vydání rozhodnutí - není důvodu vytvářet nová procesní pravidla, jestliže jde v širším smyslu slova o trestní řízení.

K § 2

V tomto ustanovení se zdůrazňuje povinnost soudu, který rozhodl o zajištění majetku, aby sám činil všechna nezbytná opatření k jeho realizaci takového rozhodnutí. Tato povinnost je v souladu s ustanovením § 315 odst. 1 trestního řádu. Zpravidla se bude jednat o soud prvního stupně, i když není vyloučeno, aby o zajištění majetku bylo rozhodnuto např. až v rámci odvolacího řízení. Úkony, které je soud povinen učinit, jsou dále popsány v návrhu zákona a zahrnují nejen zjištění rozsahu a obsahu zajištěného majetku, ale i jeho správu - ať již vykonávanou přímo soudem nebo z jeho rozhodnutí nebo souhlasem jiným subjektem. Nad rámec procesních ustanovení obsažených v trestním řádu se nově stanoví povinnost soudu oznámit usnesení o zajištění majetku též dlužníku obviněného tak, aby plnění mohlo být složeno přímo do úschovy soudu a předešlo se tak jeho úniku.

K § 3

Uvedené ustanovení koresponduje stávajícímu § 348 odst. 1, resp. navrhovanému § 47 odst. 5 trestního řádu, kde je uvedeno, jaké hodnoty nelze zajišťovat (a následně na ně ani vést výkon rozhodnutí o zajištění majetku). Výčet obsažený v tomto ustanovení je obsahově shodný s § 322 občanského soudního řádu o věcech nepodléhajících výkonu rozhodnutí.

K § 4

Navrhované ustanovení je obsahově shodné s dosavadním § 348 odst. 2 trestního řádu, které se současně navrhuje zrušit. Důvodem je skutečnost, že o návrhu na vyloučení prostředků a věcí se rozhoduje v rámci výkonu rozhodnutí o zajištění majetku, který se komplexně upravuje samostatným zákonem.

K § 5

Uvedené ustanovení v první řadě upravuje postup soudu při zjišťování obsahu a rozsahu majetku, na který se vztahuje rozhodnutí o zajištění. Připouští se, aby v případě potřeby soud předvolal a vyslechl k této otázce obviněného nebo i jinou osobu v procesním postavení svědka. Obviněný při tomto

výslechu má stejná práva, jaká mu poskytuje v průběhu celého trestního řízení trestní řád. Tímto postupem nejsou vyloučeny jiné způsoby jak získat informace o majetkových poměrech obviněného v rámci trestního řízení - např. zprávou o majetkových poměrech obviněného, sdělením poškozeného, který se domáhá zajištění svého nároku, šetřením policie v rámci prověřování trestního oznámení a na to navazujícími úkony atd.

Ve všech případech by po skončení uvedeného šetření měl soud vyrozumět o jeho výsledku subjekty uvedené v § 5 odst. 3 a vyzvat je, aby mu oznámily, pokud zjistí, že s majetkem se nakládá způsobem, který ohrožuje budoucí výkon trestu propadnutí majetku nebo uspokojení nároku poškozeného. Uvedená povinnost má výrazně preventivní zaměření a jde nad rámec jinak obecné oznamovací povinnosti ve smyslu § 8 odst. 1 trestního řádu.

Je-li podmínkou převodu vlastnického práva zápis do zvláštní evidence, je provedení takového úkonu poté, co byl subjekt příslušný k provedení zápisu o zajištění vyrozuměn, podmíněno předchozím souhlasem soudu. Bez toho by nebylo možné účinně bránit zmenšování majetku obviněného. Soud souhlas udělí v případech, kdy je příslušná věc nebo část majetku ze zajištění vyňata, nebo v případě, že dojde k prodeji zajištěného majetku podle § 12.

K § 6

Uvedené ustanovení konkretizuje způsob, jakým soud nebo jiný subjekt jím pověřený zjišťuje movité věci podléhající zajištění. Jde o obdobné postupy, jaké se uplatňují v rámci výkonu rozhodnutí podle občanského soudního řádu.

K § 7

Toto ustanovení je ve vztahu k § 6 ustanovením speciálním a vztahuje se nikoliv na movité věci s určitou užitnou hodnotou, ale především na majetkové hodnoty, spočívající ve výkonu určitého práva. Vzhledem k povaze těchto hodnot je třeba jim zajistit zvláštní ochranu a proto se vyžaduje jejich složení do úschovy soudu. Obdobné důvody pak platí i pro zajištěnou peněžní hotovost a cizozemské peníze nebo jiné devizové hodnoty.

K § 8

Podstatou úkonů směřujících k zajištění nemovitosti je vyrozumění příslušného katastrálního úřadu a povinnost tohoto úřadu neprovádět po dobu trvání zajištění vklad do katastru, který by se takové nemovitosti týkal. S ohledem na to, že spoluvlastníci nemovitosti mají ve smyslu § 140 občanského zákoníku předkupní právo, je třeba, aby o zajištění byli informováni. Ostatní úkony v rámci zajištění nemovitosti korespondují úkonům, prováděným při výkonu rozhodnutí týkajícího se nemovitosti podle občanského soudního řádu.

K účinkům vyrozumění katastrálního úřadu o zajištění viz § 5 odst. 5.

K § 9

Důležitou složkou výkonu rozhodnutí o zajištění majetku je jeho správa, jejíž obsah je definován v § 10. Podle povahy věcí, jejich obsahu a rozsahu je na úvaze soudu, zda správu bude vykonávat sám (zpravidla tím, že věci převezme do své úschovy), nebo tím pověří Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, který má stejnou působnost, jde-li o majetek státu podle zákona č. [219/2000](#) Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, nebo soudního exekutora, který správu zajištěných věcí již v současné době vykonává v rámci exekučního řízení. Navrhovaná právní úprava si nevyžádá novelizaci zákona č. [201/2002](#) Sb., o Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, neboť jeho působnost je v § 1 odst. 2 písm. c) zmíněného zákona vymezena tak, že Úřad plní další úkoly stanovené zvláštními právními předpisy a tímto zákonem.

V odstavci 2 se s ohledem na zvláštní povahu některých věcí (stejně jako je tomu v zákoně č. [219/2000](#) Sb.) zakládá odlišná působnost k výkonu jejich správy, která je výlučná.

Připouští se, aby v případech, kdy to vyžaduje povaha zajištěných věcí, vykonával jejich správu jiný subjekt uvedený v odstavci 3, a to buď na základě rozhodnutí soudu nebo s jeho předchozím souhlasem. Nejde-li o organizační složku státu, bude takový subjekt mít nárok na odměnu za výkon správy, která se bude proplácet z rozpočtových prostředků soudu. Souhlas soudu s uzavřením smlouvy o výkonu správy zahrnuje i souhlas s určením výše této odměny. Uvedený postup může být praktický v řadě případů, kdy správa zajištěného majetku vyžaduje opakované provádění řady úkonů, nebo správa vyžaduje zvláštní odborné znalosti (např. v případě zajištění cenných papírů výkon správy obchodníkem s cennými papíry).

K § 10

V tomto ustanovení je obsahově vymezen pojem správy zajištěného majetku. Nejde jen o to, aby majetek byl chráněn před zničením, poškozením nebo ztrátou, ale pokud je to možné, aby byl dále účelně využíván. Případné výnosy takového majetku se stávají vlastnictvím obviněného a sledují stejný osud jako věc hlavní. Zákazy uvedené v odstavci 2 sledují ochranu obviněného, který zůstává vlastníkem věci a má nárok na vrácení zajištěného majetku v případě, že nedojde k jeho pravomocnému odsouzení, nevyslovení trestu propadnutí majetku nebo povinnosti nahradit škodu poškozenému, jehož nárok byl takto zajištěn.

K § 11

Uvedené ustanovení upravuje otázku hrazení „běžných provozních nákladů“ spojených s výkonem správy zajištěných věcí. Obligatorním znakem těchto nákladů je skutečnost, že bez ohledu na zajištění by je musel vynaložit obviněný (např. náklady na provoz a údržbu zajištěné věci, včetně úhrady daňové nebo poplatkové povinnosti). Podmínkou je, že uvedené výdaje jsou v souladu s právními předpisy, nelze tedy přihlížet např. k případným závazkům obviněného vztahujícím se k zajištěné věci, které jsou v rozporu se zákonem. Pokud jsou výnosy nebo přírůstky zajištěného majetku vyšší než uvedené náklady, stane se nespotřebovaný zbytek součástí zajištěného majetku ve smyslu § 348 odst. 1 souběžně předkládané novely trestního řádu. V opačném případě uvedené náklady hradí stát.

Náklady podle uvedeného ustanovení nelze zaměňovat s náklady, které stát vynakládá z titulu výkonu správy zajištěného majetku (viz např. § 9 odst. 3) a které by – nebýt zajištění – obviněnému nevznikly. Takové náklady vždy hradí stát.

K § 12

Zpeněžení zajištěného majetku je v první řadě podmíněno souhlasem obviněného, který jako vlastník věci se musí vyjádřit, zda souhlasí s prodejem. Takový postup může být motivován řadou okolností a soud by neměl obviněnému bránit, pokud navrhne toto řešení, neboť tím se nijak zajištěné majetkové hodnoty nesnižují. Bez souhlasu obviněného se prodej zajištěného majetku (nebo jejich částí) připouští pouze za úzce vymezených okolností - pokud je zřejmé, že na věcech, které tvoří zajištěný majetek, by jinak vznikla škoda, kterou zpravidla nelze odvrátit, hrozí-li přes řádný výkon správy výrazné snížení ceny majetku (např. je zřejmé, že zajištěné akcie se stanou v krátké době téměř

bezcné, nebo technické zařízení výrazně s postupem času zastarává a jeho cena se snižuje o částku daleko vyšší, než by činily opisy), anebo je zajišťován majetek obviněného, který je na útěku a je zřejmé, že bez zajištění by majetek nikdo nespravoval.

K § 13

Změny, uvedené v § 47, 348 a 349 trestního řádu sledují sjednocení postupů při zajišťování majetku z různých právních důvodů, neboť dosavadní právní úprava obsahuje nedůvodné rozdíly (k tomu viz obecnou část důvodové zprávy). Vedle toho se nově zavádí institut peněžité záruky jako náhrady zajištění majetku k uspokojení nároku poškozeného na náhradu škody. Pro obviněného může být v některých případech výhodnější dále se svým majetkem nakládat a i z hlediska budoucí náhrady škody je jednodušší, pokud jsou na účtu soudu k dispozici peněžní prostředky a není nutné provádět prodej movitých nebo nemovitých věcí. Pro posouzení, zda peněžítá záruka je dostačující, bude vždy závěr o pravděpodobném nároku na náhradu škody. Na rozdíl od peněžité záruky za vazbu (§ 73a trestního řádu) soud v případě nabídky této záruky nebude zvažovat, zda záruka je dostatečná a zda ji lze přijmout. Zárukou bude možné nahradit zajištění majetku k uspokojení nároku poškozeného na náhradu škody vždy - pouze tehdy, jestliže by nabídnutá peněžítá záruka byla nedostatečná, lze ji doplnit zajištěním odpovídající částí majetku obviněného.

K § 14

Zákon č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti, se doplňuje tak, aby se do něj promítla nová působnost soudních exekutorů při správě zajištěného majetku, jak ji předpokládá § 9 odst. 1. Na tuto úpravu bude navazovat změna vyhlášky č. [330/2001](#) Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem, kterou se stanoví odměna a náhrada hotových výdajů při výkonu správy zajištěného majetku.

K § 15

Navrhovaná účinnost zákona se odvíjí od předpokládané doby dalšího legislativního procesu a respektuje požadavek alespoň minimální legisvakance.

Další články:

- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)
- [Vybrané aspekty trestného činu podvodu podle § 209 TrZ ve světle judikatury](#)
- [Zásadní novinky v oblasti trestní odpovědnosti právnických osob v roce 2026](#)
- [Kauza Skender Bojku: Putativní nutná obrana optikou ÚS](#)
- [Novela zákona o trestní odpovědnosti právnických osob](#)